

**UCHWAŁA NR XXXIX/370/17
RADY MIEJSKIEJ W CZAPLINKU**

z dnia 28 grudnia 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.) Rada Miejska w Czaplinku uchwala co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

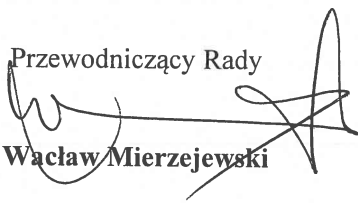
§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czaplinka.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

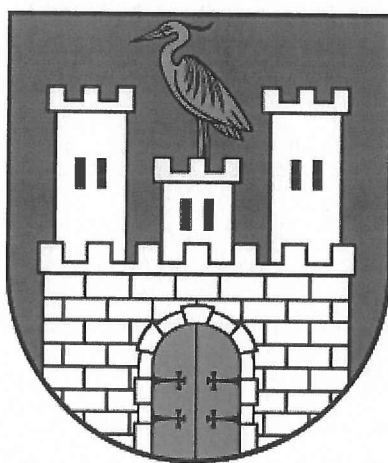

Wacław Mierzejewski

Załącznik do uchwały Nr XXXIX/370/17

Rady Miejskiej w Czaplinku

z dnia 28 grudnia 2017 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Czaplinek na lata 2018 – 2020

Czaplinek 2017

I. Wstęp

Niniejszy Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny w Gminie Czaplinek uchwalonego na lata 2015 - 2017, który był odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 poz. 697 z późn. zm).

Podstawowym założeniem Gminnego Programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ich ról opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji poprzez pracę z rodziną, oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

Zgodnie z art. 176 ww. ustawy do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej po dniu 30.12.2011 r. odpowiednio:
 - a) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy,
 - b) 30 % w drugim roku pobytu dziecka,
 - c) 50% w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Realizacja niniejszego programu powinna prowadzić do podejmowania szeregu działań profilaktycznych i edukacyjnych, ograniczania zjawisk patologii społecznych wśród rodzin, rozbudowy systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną.

Przedkładany Program Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 dla Gminy Czaplinek jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, w szczególności z:

- 1) Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm);
- 2) Konwencją o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm);
- 3) Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm);
- 4) Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm);
- 5) Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015r. poz. 1390);
- 6) Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn. zm.);
- 7) Ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860);
- 8) Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.);
- 9) Ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r. poz. 1851);
- 10) Ustawą z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1952 z późn. zm.);
- 11) Ustawą z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2017 r. poz. 489 z późn. zm.);
- 12) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.);
- 13) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czaplinek na lata 2011–2018 przyjętą Uchwałą Rady Miejskiej w Czaplinku Nr XII/154/11 w dniu 28 listopada 2011 r.;
- 14) Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020 przyjętym uchwałą Nr XXXVIII/517/14 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 30 września 2014r.;
- 15) Powiatowym Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Drawskim na lata 2015-2017 przyjętym Uchwałą Nr V/45/2015 Rady Powiatu Drawskiego z dnia 20 marca 2015 r.

II. Położenie administracyjne miasta

Gmina Czaplinek położona jest w samym centrum krainy geograficznej - Pojezierze Drawskie, w Powiecie Drawskim, w południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Czaplinek - siedziba władz miasta i gminy, znajduje się w centrum nie tylko Ziemi Czaplineckiej, ale całego Pojezierza Drawskiego. Czaplinek położony jest w środkowym punkcie gminy i pełni ważną rolę dla całego regionu: gospodarczą, zaopatrzeniową, kulturalną, turystyczną i komunikacyjną. Tutaj droga krajowa nr 20 krzyżuje się z drogami wojewódzkimi do Kołobrzegu, Wałcza, Mirosławca i Barwic, jest też stacja kolejowa PKP zapewniająca połączenie ze Szczecinem i Szczecinkiem.

Atutem Czaplinka jest położenie, pomiędzy jeziorami Drawsko, Czaplino, Natlino, Młyńskie i Pławieńskie - to prawdziwe centrum Pojezierza Drawskiego. Charakterystyczne formy polodowcowe, świetnie zachowane i ogromnie urozmaicone sprawiają, że Pojezierze Drawskie zaliczone zostało do najbardziej atrakcyjnych turystycznie regionów Polski. Czaplinek to zdecydowanie ponadregionalny, ogólnopolski region turystyczny - głównie żeglarski i kajakowy, a w ostatnich latach, także turystyki rowerowej i pieszej. Slogan marketingowy - „Czaplinek perła Pojezierza Drawskiego” trafnie i prawdziwie podkreśla urok naszej gminy.

Czaplinek jest miastem skupiającym ważniejsze urzędy i instytucje o zasięgu lokalnym tj. Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej „Medyk” i „Balticmed”, Urząd Pocztowy. Miasto stanowi ważny ośrodek przemysłowy, prowadzi tu swoją działalność większość firm zlokalizowanych na terenie gminy, między innymi Kabel Technik Polska Spółka z o.o., Rimaster Spółka z o.o., Tur-Plast Czaplinek, BS Spółka z o.o., Zakład Przemysłu Drzewnego. Dominujący jest przemysł elektroniczny, oprócz tego drzewny i usługi turystyczne. W gminie działają dwie szkoły podstawowe (w Czaplinku i Broczynie), szkoła ponadgimnazjalna oraz trzy przedszkola. Miasto posiada dobrze rozwiniętą bazę sportową, co stwarza warunki rozwoju i popularyzacji sportu wśród mieszkańców oraz umożliwia organizację imprez sportowo-rekreacyjnych.

Administracyjnie przynależy do Województwa Zachodniopomorskiego, z siedzibą w Szczecinie oraz Powiatu Drawskiego, z siedzibą w Drawsku Pomorskim. Zajmuje obszar o powierzchni 365 km², zamieszkanym przez blisko 12 tysięcy osób.

III. Diagnoza środowiska lokalnego – wybrane problemy

Na terenie gminy Czaplinek jest 48 miejscowości wchodzących w skład 28 sołectw. Siedziba władz samorządu Gminy mieści się w Czaplinku.

Liczba ludności w Gminie Czaplinek

Rok	Liczba ludności ogółem	kobiety	mężczyźni
2013	11 839	6 052	5 787
2014	11 868	6 074	5 794
2015	11 763	6 033	5 760
2016	11 756	6 005	5 751

Liczba ludności w gminie pozostaje na podobnym poziomie z nieznaczną tendencją spadkową. Nie jest to jednak do końca prawdziwe, gdyż wiele osób przebywa na „emigracji ekonomicznej”, ale posiada nadal zameldowanie na terenie gminy.

Statystyka mieszkańców według płci wygląda następująco:

Mieszkańcy w osobach w 2016 roku (stan na 31.XII.)	
Ogółem	11 756
Kobiety	
Ogółem	6 005
Wiek 0-18	1 160
Wiek 19-59	3 437
Wiek 60 lat i więcej	1 408
Mężczyźni	
Ogółem	5 751
Wiek 0-18	1 220
Wiek 19-64	3 897
Wiek 65 lat i więcej	634
Dzieci i młodzież stanowią 20,24% ogółu mieszkańców gminy	

Z informacji otrzymanej z Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że na przestrzeni ostatnich lat bezrobocie wyglądało następująco:

Rok (stan na dzień 31 grudnia)	Ogółem		Z prawem do zasiłku		Zamieszkali na wsi	
	razem	kobiety	razem	kobiety	razem	kobiety
2013	954	435	233	97	486	211
2014	977	467	258	133	501	242
2015	837	375	208	99	438	197
2016	625	310	130	72	319	158

Sytuacja na lokalnym rynku pracy już nie jest taka trudna. Wiele zakładów pracy poszukuje pracowników, ale też na skutek wieloletniego pozostawania bez pracy, wiele osób ma trudności z uzyskaniem zatrudnienia.

Powszechna na naszym terenie płaca kształtująca się na poziomie najniższego wynagrodzenia (w 2014 r. 1680 zł brutto, a od stycznia 2015 – 1750 zł brutto, od 2017 roku 2000 zł), nie zapewnia stabilizacji finansowej i często kwalifikuje do otrzymywania pomocy społecznej w różnych formach.

Nowym zjawiskiem jest korzystanie z pomocy przez emerytów, których emerytury są wypłacane w wysokości poniżej kryterium dochodowego.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Gminie Czaplinek w latach 2013 – 2016

Rok	Liczba rodzin	w tym na wsi	Liczba osób w rodzinach	Średnia ilość osób w rodzinie
2013	711	363	2042	2,87
2014	629	324	1745	2,77
2015	651	318	1762	2,71
2016	611	290	1585	2,59

Z powyższej tabeli wynika, że spada liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej. Wpływ na to miało m.in. w 2016 roku wprowadzenie świadczenia wychowawczego „500+”. Dochody rodzin są większe a kryteria dochodowe nie są podwyższane i nawet minimalny wzrost wynagrodzeń eliminuje rodziny z możliwości korzystania ze wsparcia społecznego.

Rodziny korzystające z pomocy otrzymują ją w coraz większym zakresie. Zmniejsza się także, zgodnie z ogólnopolską tendencją, dzietność rodzin i średnia ilość osób w rodzinie.

W minionym roku z różnych form pomocy korzystało 611 rodzin (1585 osób w tych rodzinach) – tj. 13,48% ogółu społeczeństwa Gminy Czaplinek, w tym 290 rodzin z terenu wsi.

Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem			
	2013	2014	2015	2016
ubóstwo	552	494	512	491
sieroctwo	0	0	0	0
bezdomność	3	7	12	8
potrzeba ochrony macierzyństwa	96	87	91	89
w tym: wielodzietność	69	60	62	63
bezrobocie	459	410	423	378
niepełnosprawność	191	170	169	155
długotrwała lub ciężka choroba	250	235	281	267
bezzadność w sprawach opiek – wych. i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	166	137	148	115
w tym: rodziny niepełne	112	88	95	78
rodziny wielodzietne	40	33	32	22
przemoc w rodzinie	7	5	5	6
potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
alkoholizm	120	108	120	112
narkomania	8	9	10	10
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	19	16	10	13
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0
zdarzenie losowe	3	6	2	1
sytuacja kryzysowa	0	0	0	1
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Głównym powodem przyznania pomocy było ubóstwo (kryterium poniżej 514 zł na osobę w rodzinie). Kolejnymi są: bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Bezradność w sprawowaniu opieki ma różne źródła. Wśród nich jest bezrobocie jednego z rodziców lub obojga, a co za tym idzie niskie dochody, które nie pozwalają na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, trudne warunki mieszkaniowe.

Innym powodem bezradności jest brak umiejętności wychowawczych, często wyniesione z domu rodzinnego nieprawidłowe wzorce oraz niewłaściwe relacje w rodzinie. Niebezpieczeństwem jest sprawowanie opieki przez rodziców nadużywających alkoholu i środków psychoaktywnych. Rodziny z problemem alkoholowym korzystają z pomocy ośrodka.

Dużej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu występujących problemów alkoholowych towarzyszy zwiększająca się liczba procedur „Niebieskie Karty”.

Liczba założonych Niebieskich Kart

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017 I-IX
Liczba procedur NK	2	7	17	12	29	43	53

Na przestrzeni 7 lat widzimy jak wzrosła liczba założonych Niebieskich Kart. W 2011 r. były to tylko 2 Niebieskie Karty a w 2017 r. przez 9 miesięcy już 53, założone głównie z inicjatywy Policji. Wzrost liczby Niebieskich Kart nie musi świadczyć o zwiększeniu skali zjawiska przemocy w rodzinie. Może być to efekt prowadzonych od lat kampanii informacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, większej świadomości społeczeństwa oraz częstych działań służb i instytucji (np. w wyniku konfliktów rodzinnych).

Za działania związane z procedurą Niebieskie Karty odpowiedzialny jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – powołany przez Burmistrza, w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych instytucji i organizacji.

Kto korzysta z pomocy społecznej?

Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba rodzin ogółem			
	2013	2014	2015	2016
Rodziny ogółem	732	637	664	630
o liczbie osób	242	220	240	244
1				
2	110	99	104	103
3	113	108	100	91

4	129	97	112	100
5	89	72	75	62
6 i więcej	49	41	33	30
w tym: rodziny z dziećmi ogółem	252	209	230	199
o liczbie dzieci 1	76	69	73	61
2	96	74	90	73
3	48	40	45	45
4	24	18	16	16
5	5	6	5	4
6	1	0	1	0
7 i więcej	2	2	0	0
rodziny niepełne ogółem:	86	65	76	68
o liczbie dzieci 1	40	30	37	32
2	27	21	25	17
3	9	6	5	10
4 i więcej	10	8	9	9
rodziny emerytów i rencistów ogółem:	55	51	49	46
o liczbie osób 1	28	21	26	30
2	18	23	18	15
3	8	5	4	1
4 i więcej	1	2	1	0

Możemy zauważyć tendencje malejące rodzin z większą ilością dzieci, natomiast powiększa się liczba gospodarstw jednoosobowych.

Wiele rodzin nie korzysta z pomocy społecznej, ale korzysta z innych form pomocy takich jak: dodatek mieszkaniowy, dodatek energetyczny, świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze, zasiłki pielęgnacyjne i fundusz alimentacyjny.

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego

	2013	2014	2015	2016
Liczba rodzin korzystających ze ŚR	760	667	654	754
Liczba rodzin korzystających z FA	136	122	106	114
Liczba rodzin korzystających z 500+	-	-	-	867

Systemem świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych objęto 990 rodzin, a systemem świadczeń z funduszu alimentacyjnego 114 rodzin.

Liczba rodzin korzystających z dodatków mieszkaniowych i energetycznych

Rok	2013	2014	2015	2016
Liczba rodzin korzystających z DM	319	291	290	288
Liczba rodzin korzystających z DE	-	93	68	63

Dodatki mieszkaniowe stanowią pomoc dla około 300 rodzin na przestrzeni ostatnich czterech lat. Dodatek energetyczny jest świadczeniem wprowadzonym ustawą od 2014 roku i ściśle powiązany jest on z dodatkiem mieszkaniowym.

Ilość środków przeznaczonych na wsparcie finansowe rodzin

Rodzaj świadczenia	2016 rok (w zł)	I-X.2017 rok (w zł)
Pomoc społeczna (zasiłki: okresowe, celowe, stałe, posiłki w szkołach, dps, składki zdrowotne)	2 148 248	1 349 156
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze, składki zdrowotne i emerytalne, zasiłki pielęgnacyjne.	10 314 676	9 372 273
Dodatki mieszkaniowe	740 159	477 057
Dodatki energetyczne	8 677	5 765
	13 211 760	11 204 251

Możemy stwierdzić, że wydana kwota 13.211.760 zł na koniec 2016 roku wsparła około 1100 rodzin, co daje średnie wsparcie około 12 tysięcy rocznie na jedną rodzinę.

Poza pomocą finansową konieczne jest wsparcie tych rodzin innymi formami pomocy, które wzmocnią rodzinę. Niewątpliwie pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym żyje i rozwija się człowiek jest rodzina. Prawidłowo funkcjonująca rodzina jest najwartościowszym środowiskiem wychowawczym, które określa i stwarza warunki indywidualnego rozwoju osobowości jednostki.

Jednak współczesne rodziny narażone są na problemy i zawiłości wynikające z warunków gospodarczych państwa, regionu, gminy, a także z problemów wewnątrz rodzinnych. Działania wyznaczone gminom w obszarze wsparcia rodziny nie dotyczą kwestii gospodarczych, jednak wskazują katalog świadczeń i usług, za pomocą których można próbować niwelować skutki niekorzystnej sytuacji rodzin, aby dziecko jak najdłużej pozostawało w rodzinie biologicznej. Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu należą od otwartości rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoje życie zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ośrodek pomocy podejmuje szereg działań zmierzających do zminimalizowania, pojawiających się problemów poprzez pracę socjalną czy wsparcie asystenta rodziny.

Gmina Czaplinek od 2012 roku zatrudnia asystentów rodziny. Jest to nowy, dodatkowy specjalista wprowadzany do rodziny obok pracownika socjalnego, aby pomóc rodzinie w zmianie jej funkcjonowania.

Wykorzystanie instrumentu „Asystent rodziny”

	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba asystentów	1	2	2	2	1
Liczba rodzin korzystających z usług asystentów rodziny	15	32	36	23	11
Liczba osób w rodzinach objętych pracą asystenta	65	139	155	101	60
Liczba dzieci w rodzinach objętych pracą asystenta	41	91	95	65	41

W wyniku dysfunkcji, które dotyczą rodziny objęte wsparciem dochodzi do sytuacji kryzysowych, kiedy należy zabezpieczyć dobro małoletnich dzieci przez umieszczenie w pieczy zastępczej.

Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Czaplinek przebywających w pieczy zastępczej

	2012	2013	2014	2015	2016
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	1	6	10	11	17
Rodziny zastępcze	5	14	13	23	28
Razem:	6	20	23	34	45

Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Czaplinek umieszczonych w pieczy zastępczej

	2012	2013	2014	2015	2016
Placówki opiekuńczo - wychowawcze	1	5	6	0	6
Rodziny zastępcze	5	10	2	10	7
Razem:	6	15	8	10	13

Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej obowiązuje od 1 stycznia 2012 r. W ww. akcie został zawarty zapis, że w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej lub rodzinie zastępczej gmina ponosi częściowe koszty jego pobytu (10%, 30% i 50%). Za dzieci umieszczone w pieczy zastępczej przed wejściem w życie ww. ustawy gminy nie ponoszą odpłatności. Powyższe tabele zawierają informacje od roku 2012, czyli od czasu, kiedy gmina partycypuje w kosztach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Wydatki na utrzymanie dzieci z terenu Gminy Czaplinek w pieczy zastępczej ponoszone przez Gminę Czaplinek

Rok	Rodziny zastępcze	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Razem wydatki na pieczę zastępczą
2011	0 zł	0 zł	0 zł
2012	1.856,99 zł	86,17 zł	1.943,16 zł
2013	19.090,13 zł	8.445,32 zł	27.535,45 zł
2014	54.688,82 zł	90.402,80 zł	145.091,62 zł
2015	78.060,00 zł	142.510,00 zł	220.570,00 zł
2016	121.819,06 zł	287.008,82 zł	408.827,88 zł

Rok 2012 był pierwszym rokiem obowiązywania ustawy i wydatki na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej były stosunkowo niewielkie, gdyż stanowiły 10 % pełnego kosztu pobytu dziecka w danej formie opieki. W roku 2013 wynosiły już 30%, a od 2014 to już 50% pełnego kosztu. Po pięciu latach obowiązywania ustawy wydatki wzrosły do kwoty blisko 409 tys. zł rocznie.

IV. Zasoby instytucjonalne

Do zasobów umożliwiających wsparcie rodzin w Gminie Czaplinek można zaliczyć grupy, instytucje i organizacje funkcjonujące na jej terenie lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz wspierania dzieci i rodzin.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów świadczących wsparcie ludności Gminy Czaplinek.

Lp.	Nazwa jednostki lub organizacji	Adres	Numery telefonów	Adres e-mail/ strona www
1	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Pławieńska 3	94 375 57 45 94 375 45 82	mgopsczaplinek@wp.pl
2	Gminny Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	ul. Pławieńska 3	94 375 57 45 94 375 45 82	mgopsczaplinek@wp.pl
3	Komisariat Policji	ul. Drahimska 78	94 36 36 835 94 36 36 831 *dzielnicowi: 1. Sierż. sztab. M. Suchoński 571 323 743 Asp. sztab. G. Jurczyszyn 571 323 741 Asp. A. Antoniak 571 323 742	
4	Pogotowie policyjne (dyżurny Komendy Powiatowej w Drawsku Pomorskim)		997 112 – z telefonu komórkowego	
5	Urząd Miejski	ul. Rynek 6	94 372 62 00	www.czaplinek.pl
6	Straż Miejska	ul. Rynek 6	94 372 62 13 665 777 709 – telefon całodobowy	strazmiejska@czaplinek.pl

7	Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Rynek 1	665 777 713 94 375 45 23	profilaktyka@czaplinek.pl
8	Grupa Zadaniowa "Help me"	ul. Rynek 1	665 777 713	
9	Stowarzyszenie Klub Abstynenta "Ametyst"	ul. Wałęcka 49	691 345 238	
10	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu	ul. Rynek 1	665 777 713 94 372 62 04 94 375 46 34	profilaktyka@czaplinek.pl
11	Punkt informacyjno-konsultacyjny ds. narkomanii	ul. Rynek 1	665 777 713 94 372 62 04 94 375 46 34 94 375 45 23	profilaktyka@czaplinek.pl
12	Punkt informacyjno-konsultacyjny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	ul. Rynek 1	665 777 713 94 372 62 04 94 375 46 34 94 375 45 23	profilaktyka@czaplinek.pl
13	Nieodpłatna pomoc prawna	Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, ul. Wałęcka 57 pokój nr 1	733 504 688	
14	Szkoła Podstawowa w Czaplinku	ul. Wałęcka 49	94 375 56 55 94 375 52 23	sp-czaplinek@wp.pl www.spczaplinek.edupage.org
15	Szkoła Podstawowa w Broczynie	Broczyno 73	94 375 87 18	szkolabroczyno@wp.pl www.spbroczyno.edupage.org
16	Przedszkole Publiczne w Czaplinku	ul. Grunwaldzka 5b	94 375 51 03	przedszkole.czaplinek@onet.pl www.przedszkolewczaplinku.jimdo.com
17	Niepubliczne Przedszkole Sióstr Salezjanek	ul. Moniuszki 28	94 375 54 50	czaplinekp@smw.osw.pl
18	Niepubliczne Przedszkole „Edukacja”	ul. Akacyjowa 6	606 483 438	www.edukacjaczaplinek.pl jk1945@o2.pl
19	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych	ul. Grunwaldzka 1	94 375 52 66	www.zspczaplinek.pl
20	Świetlica środowiskowa Salezjańskiego Stowarzyszenia Wychowania Młodzieży	ul. Moniuszki 20	94 375 52 35	
21	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy	ul. Pławieńska 4-6	94 375 15 50	www.bip.mow.powiatdrawski.pl

22	Czaplinecki Ośrodek Kultury	ul. Pławieńska 1a	94 375 55 06	czok.czaplinek@wp.pl www.czaplinek-czok.pl
23	Gminna Biblioteka Publiczna	ul. Wałęcka 49	94 375 54 64	biblioteka.czaplinek@wp.pl dopczaplinek.naszabiblioteka.com
24	Przychodnia Lekarza Rodzinnego „Medyk II” S.C.	ul. Wałęcka 54a	94 375 50 72	
25	NZOO „Balticmed” Przychodnia Medycyny Rodzinnej i Pediatrii	ul. Pławieńska 10a	94 716 27 41	
26	ZOS „Ova-Med.” Sp. z o.o.	ul. Jeziorna 19	94 375 50 73	
27	Zespół Placówek Edukacyjno-Terapeutycznych w Bobrowie	ul. Wałęcka 57	94 375 91 17	
28	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Drawsku Pomorskim, ul. Obrońców Westerplatte 11	Punkt zamiejscowy: Czaplinek, ul. Wałęcka 57	790 306 662	godziny otwarcia: poniedziałek 8 ⁰⁰ -12 ⁰⁰ środa 10 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰ czwartek 8 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰
29	Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Jaś i Małgosia”	ul. Sikorskiego 25/6	602 182 147	

V. Analiza SWOT

W celu opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 dokonano analizy SWOT Programu, który realizowany i wdrażany był w latach 2015-2017 przez Gminę Czaplinek.

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych, służąca do porządkowania informacji. Skupia się ona głównie na odpowiedzi na pytania:

1. Czy obecny stan zasobów gminy stanowi silną czy słabą stronę, tzn., czy jest czynnikiem ułatwiającym czy utrudniającym rozwój ?
2. Jakie szanse i zagrożenia dla gminy płyną z jej kontaktów z bliższym lub dalszym otoczeniem ?

Analiza tych czynników pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów. Jakościowa analiza obecnej sytuacji rodziny dziecka i systemu opieki oraz prawdopodobnej przyszłej sytuacji pozwala na ukierunkowanie działań w ten sposób, by sprzyjały one osiągnięciu założonego celu. Szczegóły analizy przedstawia poniższa tabela:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• realizacja celów strategicznych i operacyjnych wynikających z dokumentów; • Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czaplinek na lata 2011–2018; • Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Czaplinek na lata 2015-2020; • Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego co roku przez Radę Miejską; • działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego przy GKPiRPA; • profesjonalizm i aktywna współpraca instytucji działających na rzecz rodziny; • wsparcie rodziny przez asystenta rodziny; • realizowanie dodatkowych form pracy z rodziną; • funkcjonowanie na terenie powiatu Punktu Interwencji Kryzysowej; • funkcjonowanie na terenie powiatu Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego; • funkcjonowanie na terenie powiatu Punktu nieodpłatnej pomocy prawnej; • nieopłatna pomoc prawna finansowana przez Gminę Czaplinek; • funkcjonowanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; • powoływanie grup roboczych realizujących indywidualny plan pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową; • rozwinięta sieć instytucji wspierających rodzinę (w szczególności: Gmina, Policja Sąd, MGOPS, PCPR, GKPiRPA, PPP, organizacje pozarządowe); • dostępność usług opiekuńczych; • funkcjonowanie placówek opiekuńczych i oświatowych; • oferty zajęć pozalekcyjnych dla uczniów w okresie roku szkolnego; • oferta programowa CZOK, Biblioteki Publicznej i klubów sportowych skierowana do dzieci i młodzieży; • dobre zaplecze edukacyjne i sportowe; • dotacje dla niepublicznych przedszkoli; • zabezpieczenie w budżecie miasta niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania	• mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej; • niewystarczająca świadomość w zakresie organizacji grup wsparcia i grup samopomocowych; • niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej; • niska świadomość w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych rodziców; • bezradność i roszczeniowość rodzin korzystających z pomocy społecznej (wzorce pokoleniowe); • zjawisko marginalizacji społecznej w szczególności dzieci i młodzieży, która wynika z wielu problemów m.in. alkoholizmu, niepełnosprawności; • niski poziom wykształcenia osób korzystających z pomocy społecznej; • brak rodzin wspierających; • niewystarczająca liczba mieszkań socjalnych; • brak mieszkań chronionych; • brak zaplecza zabezpieczającego egzekucje egzekucji sprawców przemocy w rodzinie; • utrudniony dostęp do specjalistycznych usług medycznych w zakresie ochrony zdrowia; • brak poradni rodzinnej na terenie gminy; • brak żłobka; • brak świetlicy socjoterapeutycznej; • słaba oferta spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież w okresie wakacyjnym;

- rodziny i pieczy zastępczej; - funkcjonowanie Programu „Odpracuj swój dług”; - funkcjonowanie placówek ochrony zdrowia; - funkcjonowanie świetlicy środowiskowej dla dzieci i młodzieży z terenu gminy;	
--	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
- wzrost zaangażowania społeczności lokalnej na rzecz dziecka i rodziny; - rozwój wolontariatu; - współpraca rodzin dysfunkcyjnych z rodzinami wspierającymi oraz asystentem rodziny; - pozyskania kandydatów do tworzenia rodzin wspierających; - podnoszenie kwalifikacji przez służby wspierające rodzinę; - edukacja rodziców, w szczególności poprzez treningi umiejętności rodzicielskich, - treningi ekonomiczne zarządzania budżetem domowym; - treningi radzenia sobie ze stresem, agresją i bezradnością; - wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych; - możliwość zatrudniania kolejnych asystentów rodziny; - edukacja i uświadamiania społeczeństwa nt. problemów społecznych; - wzmacnianie współpracy między instytucjami wspierającymi rodzinę; - możliwość zawierania partnerstw i realizacja lokalnych inicjatyw; - możliwość pozyskania środków finansowych w ramach ogłaszanych konkursów; - zmiana mentalności społecznej w kwestii postrzegania rodzin dysfunkcyjnych;	- wzrost liczby osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej; - rozszerzenie zjawisk patologicznych np. przemoc, agresja uzależnienia, wandalizm; - rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę); - uzależnienie świadczeniobiorców pomocy społecznej od otrzymywanej pomocy; - zjawisko dziedziczenia biedy; - stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych; - występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny i więzi międzypokoleniowych; - zaniedbywanie obowiązków opiekuńczo-wychowawczych przez rodziny; - wzrost kosztów utrzymania rodziny; - przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na inne instytucje; - demoralizacja dzieci i młodzieży; - brak spójnego systemu pomocy społecznej; - brak umiejętności szukania pomocy w sytuacjach kryzysowych; - brak zainteresowania rodziców problemami dziecka i spędzania przez nie wolnego czasu; - brak kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia; - brak świadomości na temat grozących dziecku niebezpieczeństw; - brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin; - wzrost liczby zadań zleczanych samorządom gminnym bez zabezpieczenia środków finansowych; - niewystarczająca ilość środków finansowych na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; - skomplikowane i niespójne przepisy prawa, biurokratyzacja;

Analiza SWOT została przeprowadzona przez pracowników MGOPS w Czaplinku i opiera się na wiedzy i doświadczeniu osób zajmujących się pomocą rodzinie. Z analizy SWOT wynika, że posiadane zasoby powinny stanowić podstawę do skutecznych działań. Jednak nieprzewidywalność zachowań ludzkich może całkowicie zmienić prognozy. Dokonana analiza pozwoliła wyznaczyć kierunki działań na kolejne lata realizacji Programu.

VI. Cele programu

Program wspierania rodziny Gminy Czaplinek na lata 2018-2020 wyznacza zadania do realizacji, które przyczynią się do zmniejszenia skali problemów społecznych w obszarze wspierania rodziny. Odbiorcami Programu będą rodziny zamieszkałe na terenie Gminy Czaplinek, wychowujące dzieci i przeżywające różnego rodzaju trudności, których samych nie mogą pokonać, a także rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej i wyrażają chęć współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dzieckiem i powrotu do domu rodzinnego.

W szczególności program jest skierowany do: rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i niezaradnych życiowo; rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą, rodzin żyjących w niedostatku materialnym, w tym bezrobotnych, rodzin z dziećmi zagrożonymi niedostosowaniem społecznym.

Cel główny:			
Skuteczne wspieranie rodzin w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych			
Cel szczegółowy 1: Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny			
Zadanie		Wskaźnik	Termin realizacji
1.	Monitoring sytuacji rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i pedagogów szkolnych	Liczba pracowników socjalnych; Liczba wywiadów środowiskowych; Liczba prowadzonych Niebieskich Kart; Liczba posiedzeń zespołów ZI i grup roboczych; Liczba sporządzonych ocen sytuacji dziecka przez pedagogów; Liczba sprawozdań okresowych sporządzonych przez asystenta	2018-2020 zadanie stałe
2.	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia	Liczba rodzin objętych pomocą finansową oraz rzeczową przez MGOPS. Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą finansową oraz rzeczową przez MGOPS.	2018-2020 zadanie stałe
3.	Zabezpieczenie środków finansowych wynikające z zadań nałożonych na MGOPS	Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań;	2018-2020 zadanie stałe
4.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	Liczba rodzin/dzieci korzystających ze: stypendiów szkolnych, zasiłków szkolnych, z wyprawek w ramach rządowego programu;	2018-2020 zadanie stałe

Cel szczegółowy 2: Podejmowanie działań na rzecz pozostania dziecka w rodzinie biologicznej lub powrotu do tej rodziny			
	Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji
1.	Wparcie dzieci i młodzieży poprzez poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne	Ilość pedagogów szkolnych; Ilość psychologów szkolnych; Liczba konsultacji.	2018-2020 zadanie stałe
2.	Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze	Ilość zatrudnionych asystentów rodziny. Ilość rodzin objętych pomocą asystenta rodziny. Liczba dzieci, które powróciły do domu rodzinnego. Liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim; Liczba rodzin, które skorzystały z poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, porad);	2018-2020 zadanie stałe
3.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie)	Liczba porad: psychologicznych, prawnych, socjalnych; Liczba osób skierowanych do GKPirPA; Liczba osób objętych terapią; Liczba osób, które podjęły leczenie uzależnień.	2018-2020 zadanie stałe
3.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną.	2018-2020 zadanie stałe
4.	Udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka	Liczba spotkań zespołów lub sporządzonych pisemnych informacji.	2018-2020 zadanie stałe
5.	Wspieranie działań rodzin biologicznych, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej; Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w roku sprawozdawczym; Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych;	2018-2020 zadanie stałe
Cel szczegółowy 3: Doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny			
	Zadanie	Wskaźnik	Termin realizacji
1.	Podnoszenie kwalifikacji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny.	Liczba szkoleń dla pracowników;	2018-2020 zadanie stałe
2.	Zatrudnienie specjalistów tj. m.in. psychologa, terapeuty rodzin.	Liczba zatrudnionych specjalistów;	2018-2020 zadanie stałe
3.	Realizowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci/rodziców.	Ilość programów/przedsięwzięć; Rodzaje programów/przedsięwzięć; Zakres tematyczny programów; Ilość zorganizowanych spotkań dla rodziców.	2018-2020 zadanie stałe

VII. Ewaluacja i ocena programu:

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań, głównie w oparciu o analizę osiągniętych wskaźników realizacji zadań. Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych

informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczas ustalonych. Realizacja programu opiera się na stałej współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami w celu realizacji założonych działań oraz prowadzenia ewaluacji i monitoringu. Monitorowanie i ewaluacja Programu odbywać się będzie poprzez przedkładanie przez Burmistrza Czaplinka w terminie do 31 marca każdego roku Radzie Miejskiej w Czaplinku rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, sporządzanego na podstawie informacji o podmiotów uczestniczących w jego realizacji.

Koordynatorem realizacji Gminnego Programu Wspierania rodziny na lata 2018-2020 jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czaplinku.

Podmioty lokalnego systemu wsparcia rodziny będą przekazywać sprawozdania z realizacji własnych zadań, zawartych w niniejszym programie w formie elektronicznej na adres: mgopsczaplinek@wp.pl w terminie do 15-go lutego każdego roku za rok poprzedni.

VIII. Realizatorzy i partnerzy programu:

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 w Gminie Czaplinek powinny realizować podmioty, które w ramach swoich kompetencji posiadają obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz podmioty lub osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji Programu współpracować winny:

- Gmina Czaplinek,
- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czaplinku,
- Gminny Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- PCPR w Drawsku Pomorskim
- szkoły, przedszkola,
- Komisariat Policji w Czaplinku,
- Sądy, kuratorzy społeczni i zawodowi,
- GKPiRPA,
- organizacje pozarządowe

IX. Zasady finansowania programu:

- budżet Gminy Czaplinek,
- środki finansowe z GPPiRPA,
- dotacja z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacja z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,

- programy rządowe z zakresu wspierania rodziny,
- fundusze UE,
- środki pozyskane z ramach konkursów dotacyjnych.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Wacław Mierzejewski